

Voortzetten van preventief verzuimspreekuur op VO-scholen

Algemeen	
Onderwerp	Inzet van Preventief Verzuimspreekuren op VO-scholen in regio Gooi en Vechtstreek
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Joke Verwoerd (GGD/JGZ) en Trees van der Werf (RBL)
Eenheid	Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) en Jeugd & Gezin (GGD/JGZ)
E-mail	t.vanderwerf@rblgv.nl
Kenmerk	DOC-24006003
Datum	3 oktober 2024

Kernboodschap

Continueren van de inzet van een preventief verzuimspreekuur op de voortgezet onderwijs scholen in de regio Gooi en Vechtstreek met als doel zowel het ziekteverzuim als ongeoorloofd verzuim terug te dringen én preventief op te kunnen treden bij uitval op school.

Aanleiding

Binnen het project Versterken verzuimregistratie voortgezet onderwijs (VVVO) wordt sinds het schooljaar 2021-2022 ingezet op een preventieve aanpak om dreigende thuiszitters eerder in beeld te krijgen om zo het schoolverzuim én het aantal thuiszitters terug te dringen. Het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) geeft hier i.s.m. Jeugd & Gezin (GGD/JGZ) uitvoering aan middels een preventief verzuimspreekuur dat op ruim 20 VO-scholen wordt uitgevoerd. Het doel van deze preventieve aanpak is om leerlingen vroegtijdig in beeld te krijgen als er spraken is van verzuim om zo mogelijk langdurig uitval bij de bron aan te pakken. Dit project is toentertijd vanuit het Nationaal Programma Onderwijs door gemeenten bekostigd, omdat de dienstverlening en de extra middelen van tijdelijke aard waren.

Doel van het voorstel

Om de problematiek rondom schoolverzuim vroegtijdig in beeld te kregen is het continueren van het preventief verzuimspreekuur op alle VO-scholen in de regio Gooi en Vechtstreek een noodzaak. De coronapandemie heeft enorm ingehakt in onderwijsland en de naweeën zijn nog dagelijks voelbaar. Om grip te krijgen op uitval van leerlingen is de samenwerking tussen RBL en JGZ cruciaal geworden. Dit is terug te zien in o.a. de stijgende verzuim cijfers binnen de VO-scholen. Met name het [ziekteverzuim](#) steeg landelijk expliciet, en helaas zien we in de regio Gooi en Vechtstreek ook het [ongeoorloofd verzuim](#) nog altijd stijgen. Een gezamenlijke én preventieve aanpak is hierdoor niet meer weg te denken binnen de VO-scholen en heeft daarom een structurele inbedding nodig.

Financiering

De inzet van een Preventief Verzuimspreekuur op VO-scholen is als aanvulling ingezet op de reguliere dienstverlening van RBL en JGZ. Het om kunnen zetten van deze tijdelijke middelen, in dit geval NPO-gelden, naar een structurele inbedding blijkt echter tijd nodig te hebben. In afstemming met het regieteam en de financiële werkgroep stellen we daarom voor nu eerst in te zetten op een tijdelijke overbrugging vanuit de reserve Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein zodat de huidige preventieve aanpak wel doorgang kan vinden en er tegelijkertijd ruimte komt om verder te onderzoeken hoe deze werkwijze structureel te krijgen. De insteek is om per 2026 de preventief verzuimspreekuren binnen de vaste dienstverlening van zowel RBL als JGZ in te kunnen bedden, daarmee dit evenredig loopt met de start van het nieuwe regionaal programma VSV.

Argumenten

Het preventief verzuimspreekuur wordt inmiddels op 20 VO-scholen in de regio Gooi en Vechtstreek uitgevoerd. Het doel is om dit op alle 25 scholen uit te rollen om leerlingen die (gedeeltelijk) uitvallen door ziekte en ongeoorloofd verzuim vroegtijdig, en dus vóór de wettelijke termijn van 16 uur binnen 4 weken afwezig, te spreken. Deze spreekuren, die uitgevoerd worden door de leerplichtambtenaar en de jeugdverpleegkundige/-arts die verbonden zijn aan de desbetreffende VO-school, worden door de deelnemende scholen gewaardeerd met een 7,7 (zie bijlage 2). Gemiddeld vinden deze spreekuren 4 à 6 keer per jaar plaats en naar schatting zien we zo'n 75% leerlingen daarna niet meer terug, waarna het verzuim is verminderd of zelfs volledig is gestopt.

Resultaten tot nu toe

Het doel van de inzet van een preventief verzuimspreekuur is om schoolverzuim bij de bron, en dus op school, aan te pakken om langdurige uitval en thuiszitters¹ te voorkomen. Het RBL constateert dat scholen met regelmaat te laat of niet melden wanneer er sprake was van ongeoorloofd verzuim en/of langdurig twijfelachtig ziekteverzuim. Bovendien willen wij een middel waarmee we preventief kunnen optreden i.p.v. afwachten tot de wettelijke termijnen zijn bereikt. Daarnaast hadden we iets nodig om het gat te dichten dat ontstond bij afgesloten [MAZL-meldingen](#) en de problematiek die daarmee nog niet altijd is verholpen. Met de komst van de preventief verzuimspreekuren hebben we het volgende kunnen bewerkstelligen:

- In 2022 zijn we gestart op 16 scholen, inmiddels voeren we de spreekuren uit **op 20 scholen**.
- De frequentie van het aantal spreekuren ligt tussen de **4 à 6 keer per jaar**.
- Per schooljaar spreken we zo'n **400 VO-leerlingen**, per spreekuur zo'n 3 à 6 leerlingen.
- Uit peilingen en uit onze evaluatie blijkt het spreekuur een **rendement van 75%** te halen; dit betekent dat we driekwart van de leerlingen niet meer terugzien.
- Scholen waarderen de inzet met een **7,7 gemiddeld** en de samenwerking met RBL/JGZ krijgt gemiddeld een **8,5 of hoger** (zie bijlage 2: Evaluatie preventief verzuimspreekuur 2022-2024).

Bijkomend voordelen:

- Ouderbetrokkenheid; zowel de leerling als diens ouders worden uitgenodigd voor het spreekuur, waarmee de ouders actief betrokken worden bij de aanpak van de afwezigheid.
- Samenwerking tussen leerplicht en jeugdarts-/verpleegkundig; geoorloofd (ziekteverzuim) en ongeoorloofd worden vanuit twee verschillende organisaties bespreekbaar gemaakt en er wordt gezamenlijk opgetreden in de aanpak ervan.
- MAZL versus preventief verzuimspreekuur; de MAZL-aanpak wordt uitgevoerd door de jeugdartsen en vindt plaats buiten de school. De preventief verzuimspreekuren zijn in de school en uit de evaluaties blijkt dat beide aanpakken elkaar versterken bij de aanpak van (langdurig) ziekteverzuim, zowel t.a.v. bewustwording als bij het tegengaan ervan.

Doelgroep

Het preventief verzuimspreekuur wordt ingezet op 20 VO-scholen, maar het doel is om het structureel in te zetten op alle 25 VO-scholen in de regio Gooi en Vechtstreek. Het is in eerste instantie alleen bedoeld voor leerlingen die eveneens woonachtig zijn in deze regio, maar omdat we bij preventief verzuimspreekuren nog niet te maken hebben met wettelijke termijnen, zou onze voorkeur uitgaan deze ook toegankelijk te maken voor alle leerlingen, ongeacht hun woonplaats. Dit past goed in de sluitende aanpak en verbreding van de doelgroep die binnen het Regionaal Programma wordt gebruikt, waarbij voor niet leerplichtige taken de locatie van de school leidend is/gaat zijn.

---

¹ Een leerling wordt een 'thuiszitter' genoemd zodra hij/zij vanaf 4 schoolweken aaneengesloten afwezig is van school.

Kanttekening

Het preventief verzuimspreekuur is ontstaan vanuit een, in eerste instantie tijdelijke, behoefte die voortkwam om meer/beter grip te krijgen op de verzuimproblematiek op VO-scholen die door de coronapandemie een vogelvlucht kreeg. De gemeenten gebruikten hiervoor de tijdelijke middelen van het rijk, namelijk de middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Deze NPO-middelen waren tijdelijk en stoppen dit jaar. Hierdoor is er geen structurele borging voor een probleem dat wel structureel blijkt te zijn en zelfs een grotere omvang blijkt te hebben dan gehoopt en verwacht. Daarom zijn we van mening dat deze preventieve gezamenlijke aanpak noodzakelijk blijft op VO-scholen en we tot 2026 nodig hebben om hiervoor structurele financiering ingeregeld te krijgen.

Evaluatie

Om de inzet van het preventief verzuimspreekuur ook op lange termijn te kunnen waarborgen willen we het komende jaar gebruiken om deze preventieve aanpak verder te evalueren. Hiervoor gaan we de volgende stappen inzetten:

1. Onderzoeken hoe en in welke mate deze preventieve werkzaamheden in te passen zijn in de reguliere werkzaamheden binnen RBL en binnen JGZ, en welke kosten daarbij gemoeid zijn.
2. Scholen en medewerkers bevragen over individuele cases om zicht/gevoel te krijgen bij het voorkomen van de inzetten van andere vormen van (extra) onderwijs en/of zorg.
3. Schooljaar 2024-2025 gebruiken om cijfermatig te onderbouwen wat het effect is geweest van de inzet van deze preventieve aanpak.
4. Wederom een evaluatie o.b.v. een enquête/peiling onder de deelnemende VO-scholen over het schooljaar 2024-2025, zoals afgelopen schooljaar ook plaats heeft gevonden.

We starten de evaluatie in het najaar van 2024 op met als doel goed zicht te krijgen op de inzet van deze preventieve maatregel en hoe dit zich verhoudt met de reguliere werkzaamheden. Het doel is dat we met het ingang zetten van evaluatiestap 1 en 2, begin 2025 met een voorstel kunnen komen hoe de structurele inbedding eruit zou moeten komen te zien en welke (extra) kosten dit met zich meebrengt. Vervolgens zal aan het eind van een schooljaar, in de maanden juli/augustus 2025, de enquête uitgezet worden en de cijfermatige onderbouwing uitgedraaid kunnen worden.

Kosten

De totale kosten voor het inzetten van de preventief verzuimspreekuren zijn beraamd op: 142.087,58 euro per jaar. De stijging van de kosten ten opzichte van afgelopen jaren is te verklaren omdat in de vorige begroting niet rekening gehouden is met overheadkosten, het aantal uur dat medewerkers kwijt zijn aan de uitvoering van het spreekuur gelijk getrokken is en we te maken hebben met een indexering en prijsstijging overall. Zie bijlage 1b voor de jaarbegroting inzet Preventief verzuimspreekuur. Omdat de huidige bekostiging tot augustus 2024 loopt, doen we een verzoek de komende 1,5 jaar de inzet van het Preventief verzuimspreekuur te bekostigen uit de reserve Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein en verder te evalueren. Dit zou dan gaan om een **totaalbedrag van: 213.131,37 euro**. Bij dit bedrag gaan we uit van de tariefkosten over 2025. Het preventief verzuimspreekuur is vanuit corona ontstaan, waardoor het lastig te monitoren wat exact het effect is. We hebben daarom de komende 1,5 jaar nodig om een betere effectrapportage op te kunnen stellen en verder te onderzoeken wat nodig is om deze aanpak structureel te krijgen. Op basis daarvan willen we het komend jaar een voorstel schrijven voor een structurele financiering vanaf 2026.

Bijlage

Bijlage 1b: Jaarbegroting inzet preventief verzuimspreekuur 2025

Bijlage 2: Evaluaties inzet preventief verzuimspreekuur 2022 t/m 2024

Bijlage 3: Oplegger/projectplan Versterken Verzuimregistratie Voortgezet Onderwijs uit 2021